

The Biblical theme of teshuva -From Adam to Achav /class #4 - Rosh Ha'shana & Yom Kippur - One holiday or two?

Source sheet for TIM shiur by Menachem Leibtag/

Discuss:

Would Yom Kippur be a holiday - had it not been for chet ha'Egel?

Would 1st of Tishrei be a holiday had it not been for chet ha'Egel?

What nations have 'New Year' celebrations - when and why

**What would be the most logical day and/or season to increment the year
(take example from the school year)**

Review - the title for our series, as today is the last shiur

Concept of "teshuva" from the time of Creation

[fore-thought or after-thought]

The recurring pattern -man's sin in Gan Eden

Pre Flood/ Post Flood

First Luchot/ Second Luchot

[was some "chet ha'egel" type sin bound to happen?]

. The piyut [minhag ashkenaz for tzom gedalya]

הוֹרִית דָּרְךְ תְּשׁוּבָה, לְבַת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין כָּסֶא לְעִשׂוֹר, עֲדִידָה לְשׁוּבָה. הַשִּׁיבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, וְנִשְׁוֹבָה:

You taught the way of repentance to the rebellious daughter [Israel]; between Rosh Hashana and Yom Kippur we are to return unto You [in repentance]. Cause us to return to You, Adonoy, and we shall return.

**אִז מֵאִז מִקֶּדֶם, הִקְדַּמְתָּ תְּשׁוּבָה. בְּטָרֵם הִמַּתַּחַת עֶרְץ וִיסוּדֵי רְגוּבָה. גַּם-לְכָל-הַשֹּׁבְבִים, צָרִי
וּמִרְפָּא תְּשׁוּבָה. דּוֹפְקֵי דְלַתֶּיךָ רִיקָם מִלֵּהֲנִשְׁכָּה. הַשִּׁיבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, וְנִשְׁוֹבָה:**

Long ago, from of old, You prepared the way for repentance, before You spread out the mighty heavens, and established the earth; thus, for all who return, repentance is a balm and a remedy. Those who knock at Your door, do not send them away empty-handed. Cause us to return to You, Adonoy, and we shall return.

I. When and where are the holidays mentioned in the Torah

Shalosh regalim - Shmot 23:13-17 & Devarim 16:1-17

Emor - (Vayikra 23) the "moadim" includes all the holidays & shabbat

Pinchas - (Bamidbar 28->29) the "tmidim u'musafim" -

Daily / weekly/ monthly/ and all the holidays

End of the year s/b after Succot

יָד שְׁלֹשׁ רִגְלִים, תִּחַג לִי בַשָּׁנָה. טו אֶת-חַג הַמִּצּוֹת, תִּשְׁמֹר-

-שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מִצּוֹת כֶּאֱשֶׁר צִוִּיתִךָ לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ הָאָבִיב...

טז וְחַג הַקִּצִּיר בְּכוֹרֵי מַעֲשֵׂיךָ, אֲשֶׁר תִּזְרַע בַּשָּׂדֶה; וְחַג הָאָסֶף בְּצֵאת הַשָּׁנָה,

בְּאֶסְפָּךְ אֶת-מַעֲשֵׂיךָ מִן-הַשָּׂדֶה .

יז שְׁלֹשׁ פָּעָמִים, בַּשָּׁנָה--יִרְאָה, כָּל-זְכוּרָךְ, אֶל-פָּנֶי, הָאֵדֶן יְהוָה. יד שְׁלֹשׁ רִגְלִים, תִּחַג לִי בַשָּׁנָה

II. The climate in the Land of Israel & how it relates to rain

Devarim Chapter 11 – The ‘rain season’ starts the year!

י כי הארץ, אשר אתה בא-שמה לרשתה--
לא כארץ מצרים הוא, אשר יצאתם משם:
אשר תזרע את-זרעך, והשקית בגלגלך כגן הירק.

10 For the land, where you go in to possess it, is not as the land of Egypt, from whence you came out, where thou didst sow thy seed, and didst water it with thy foot, as a garden of herbs;

יא והארץ, אשר אתם עברים שמה לרשתה--
ארץ הרים ובקעת; למטר השמים, תשתה-מים.

11 but the land, where you go over to possess it, is a land of hills and valleys, and drink water as the rain of heaven...

יב ארץ, אשר-ה' אלהיך דרש אתה: תמיד, עיני ה'
אלהיך בה--**מֵרֵשִׁית הַשָּׁנָה,**
וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה.

12 a land which Hashem cares for; the eyes of God are always upon it, from the **beginning of the year even unto the end of the year.**

The yearly agricultural cycle in the Land of Israel – due to the rainfall

Grain is planted late winter

Grain harvest begins mid April – ends mid June – approx 2 months

[= the 7 weeks between Passover & Shavuot]

Fruit harvest begins in July and ends in Sept/ October –

[the summer months between Shavuot & Succot]

Rain season begins October -ends in April

fills the aquifer that supplies water during the next summer

Hence, due to nature – the autumn rain determines the outcome of the next agricultural year! -however according to the Torah – rainfall is a function of our deeds!

The scant Biblical sources for the ‘Jewish New Year’

Vayikra Chapter 23 – One the “moadei Hashem” -in the 7th month!

כג ויִדְבֹר ה', אל-מֹשֶׁה לֵאמֹר דִּבֶּר אֶל-
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לֵאמֹר: **בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי**
בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ, יִהְיֶה לָכֶם שַׁבָּתוֹן--
זְכֹרֹן תְּרוּעָה, מִקְרָא-קֹדֶשׁ. כֹּה כָל-
מְלֹאכֶת עֲבֹדָה, לֹא תַעֲשׂוּ; וְהִקְרַבְתֶּם
אֵשָׁה, לָהּ.

23 Hashem spoke to Moshe: Speak unto Israel: In the **seventh month**, in the first day of the month, shall be a solemn rest unto you, **a memorial proclaimed with the blast of horns**, a holy convocation. You shall do no work...; .

Bamidbar Chapter 29 – Parallel source, note name of holiday

א **וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ, מִקְרָא-קֹדֶשׁ**
יִהְיֶה לָכֶם--כָּל-מְלֹאכֶת עֲבֹדָה, לֹא תַעֲשׂוּ: יוֹם
תְּרוּעָה, יִהְיֶה לָכֶם.

1 And in the seventh month, on the first day of the month, you shall have a holy convocation: you shall do no work; it is a **day of blowing the horn** unto you.

When the Yovel year begins -Vayikra chapter 25 (see also Devarim 31:10-13 re: Hakhel)

ח וספרת לך **שבע שבתות שנים שבע שנים שבע פעמים** והיו לך ימי **שבע שבתות השנים** תשע

וארבעים שנה. ט והעברת שופר **תְּרוּעָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בַּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ** ביום הכפרים

תעבירו שופר בכל-ארצכם .

III. The concept of "kapara" before chet ha'Egel

. עֲשֵׂה לָךְ תִּבְתַּעַצִּי גִפְרִי קִנְיִם תַּעֲשֶׂה אֶת הַתִּבְיָה וְכִפְרָתָהּ אֶתָּה מִבֵּית וּמִחוּץ בַּכֹּפֶר .
(בראשית ו': י"ד)

2. וְאֶמְרָתֶם גַּם הִנֵּה עֹבְדֶךָ יַעֲלֹב אַחֲרֵינוּ כִּי אָמַר אֲכַפְּרָה פָּנָיו בַּמִּנְחָה הַהִלָּכֶת לִפְנֵי
-אַחֲרֵי כֵן אָרְאָה פָּנָיו אוֹלִי יִשָּׂא פָנָי. (בראשית ל"ב: א)

3. וְאָכְלוּ אֹתָם אֲשֶׁר כָּפַר בָּהֶם לְמַלֵּא אֶת יָדָם לְקַדֵּשׁ אֹתָם
וְזָר לֹא יֹאכַל כִּי קֹדֶשׁ הֵם. (שמות כ"ט: ג)

4. וּפַר חַטָּאת תַּעֲשֶׂה לַיּוֹם עַל הַכֹּפָרִים וְחַטָּאת עַל הַמִּזְבֵּחַ בַּכֹּפֶר עָלָיו
-וּמִשְׁחָתָהּ אֹתוֹ לְקַדְּשׁוֹ. (שמות כ"ט: ל"ו)

5. שִׁבְעַת יָמִים תִּכְפֹּר עַל הַמִּזְבֵּחַ וְקֹדֶשֶׁת אֹתוֹ וְהָיָה הַמִּזְבֵּחַ קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים כָּל הַנִּגַּע בַּמִּזְבֵּחַ
יִקְדָּשׁ. (שמות כ"ט: ל"ז)

6-7. וְכֹפֶר אֶהְרֹן עַל קִרְנֹתָיו אַחַת בַּשָּׁנָה מִדָּם חַטָּאת הַכֹּפָרִים אַחַת בַּשָּׁנָה יִכְפֹּר עָלָיו
לְדֹלְתֵיכֶם קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים הוּא לֵה' (שמות ל': י')

8. הָעֹשִׂיר לֹא יִרְבֶּה וְהַדָּל לֹא יִמְעִיט מִמַּחְצִית הַשָּׂקָל לָתֵת אֶת תְּרוּמַת ה' לְכֹפֶר עַל נַפְשֵׁיכֶם.
(שמות ל': ט"ו)

9-10. וְלִקְחָתָהּ אֶת כֶּסֶף הַכֹּפָרִים מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָתַתָּ אֹתוֹ עַל עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד וְהָיָה לְבָנֵי
יִשְׂרָאֵל לְזִכְרוֹן לִפְנֵי ה' לְכֹפֶר עַל נַפְשֵׁיכֶם. (שמות ל': ט"ז)

11. וַיְהִי מִמַּחְרַת וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם אַתֶּם חֲטָאתֶם חֲטָאָה גְדֹלָה וְעַתָּה אֵעָלֶה אֶל ה' אוֹלִי
אֲכַפְּרָה בְּעֵד חַטָּאתְכֶם. (שמות ל"ב: ל')

12. וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֵלָה וְנִרְצָה לוֹ לְכֹפֶר עָלָיו. (ויקרא א': ד')

The word "kaporet" - special cover for the Ark

. וְנָתַתָּ אֶת הַכֹּפֶרֶת עַל הָאָרֹן מִלְמַעְלָה וְאֶל הָאָרֹן תִּתֵּן אֶת הָעֵדֻת אֲשֶׁר אֶתֵּן אֵלֶיךָ. (שמות
כ"ה: א)

וְנוֹעַדְתִּי לָךְ שָׁם וְדִבַּרְתִּי אִתְּךָ מֵעַל הַכֹּפֶרֶת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִּים אֲשֶׁר עַל אֲרֹן הָעֵדֻת - אֵת כָּל
אֲשֶׁר אֲצַוֶּה אוֹתְךָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. (שמות כ"ה: ב)

The "kruvim" in Gan Eden - Breishit 3:24

24 So He drove out the man; and He placed at the east
of the garden of Eden the cherubim, and the flaming
sword which turned every way, to keep the way to the
tree of life
כַּד וַיִּגְרֹשׁ, אֶת-הָאָדָם; וַיִּשְׁכֵּן מִקְדָּם לְגַן-עֵדֶן
אֶת-הַכְּרֻבִּים, וְאֵת לַהֵט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת,
לִשְׁמֹר, אֶת-דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים.

Discuss - concept of protection & danger of "shchina"
& the need for kapara during 7 days of miluim

IV. Considering the entire 'seventh month' as a new year

כג וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר. כִּד דְּבַר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר

בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי

- **בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם שַׁבָּתוֹן זָכְרוֹן תְּרוּעָה** מקרא-קדש. כה כל-מלאכת עבדה לא תעשו והקרבתם אשה ליהוה. {ס} כו וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר

- **אֵךְ בַּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם הַכִּפּוּרִים הוּא** מקרא-קדש יִהְיֶה לָכֶם וְעֲנִיתֶם אֶת-נִפְשֵׁיכֶם וְהִקְרַבְתֶּם אֶשֶׁה לַיהוָה. כח וְכָל-מִלְאכָה לֹא תַעֲשׂוּ בַעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה כִּי יוֹם כִּפּוּרִים הוּא לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם. כט כִּי כָל-הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא-תִעָנֶה בַעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה וְנִכְרְתָה מֵעַמִּיהָ. ל וְכָל-הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה כָל-מִלְאכָה בַעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה וְהִאֲבַדְתִּי אֶת-הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִקִּרְבִּי עִמָּה. לא כָל-מִלְאכָה לֹא תַעֲשׂוּ חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם. לב שַׁבָּת שַׁבָּתוֹן הוּא לָכֶם וְעֲנִיתֶם אֶת-נִפְשֵׁיכֶם בַּתְּשׁוּעָה לַחֹדֶשׁ בְּעָרֵב מִעָרֵב עַד-עָרֵב תִּשְׁבְּתוּ שַׁבְתְּכֶם. {פ}

לג וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר. לד דְּבַר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר. בחמשה עשר יום לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה חַג הַסֻּכּוֹת שִׁבְעַת יָמִים לַיהוָה. לה בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא-קֹדֶשׁ כָּל-מִלְאכָת עֲבָדָה לֹא תַעֲשׂוּ. לו שִׁבְעַת יָמִים תִּקְרְבוּ אֶשֶׁה לַיהוָה בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי מִקְרָא-קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְהִקְרַבְתֶּם אֶשֶׁה לַיהוָה עֲצֵרָת הוּא כָל-מִלְאכָת עֲבָדָה לֹא תַעֲשׂוּ. לז אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָה אֲשֶׁר-תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ לְהִקְרִיב אֶשֶׁה לַיהוָה עֹלָה וּמִנְחָה זָבַח וְנִסְכִּים דְּבַר-יוֹם בַּיּוֹמוֹ. לח מִלְבָּד שַׁבָּתַת יְהוָה וּמִלְבָּד מִתְּנוּתֵיכֶם וּמִלְבָּד כָּל-נִדְרֵיכֶם וּמִלְבָּד כָּל-נִדְבָתֵיכֶם אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַיהוָה.

- **אֵךְ בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַסְפְּכֶם אֶת-תְּבוּאֹת הָאָרֶץ תַּחֲגּוּ אֶת-חַג-**

יְהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן שַׁבָּתוֹן וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי שַׁבָּתוֹן. מ וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פָּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים וְעֵנָף עֵץ-עֵבֶת וְעַרְבֵי-נַחַל וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים. מא וְחַגְתֶּם אֹתוֹ חַג לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּשָּׁנָה חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי תַּחֲגּוּ אֹתוֹ. מב בַּסֻּכּוֹת תִּשְׁבּוּ שִׁבְעַת יָמִים כָּל-הָאֹזֶרַח בְּיִשְׂרָאֵל יִשְׁבּוּ בַּסֻּכּוֹת. מג לִמְעַן יָדְעוּ דֹרֹתֵיכֶם כִּי בַּסֻּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מִמִּצְרָיִם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם. מד וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת-מֹעֲדֵי יְהוָה אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. {פ}

V. . Avoda of High Priest on Yom Kippur – Vayikra 16:3-16

Discuss – what is the purpose of the yearly ritual

[Cleansing from previous year, or protection for upcoming year]

Does the Kohen enter to perform the ritual,

Or, is the purpose of the ritual - to enable his entry

[Consider parallels between the Avodah and Moshe receiving the 2nd luchot]

ויקרא ט"ז

ג בְּזֹאת יָבֹא אֶהְרֹן, אֶל-הַקֹּדֶשׁ: בְּפָר בֶּן-בָּקָר לְחֹטָאת, וְאֵיל לְעֹלָה ה. וּמֵאֵת, עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, יִקַּח שְׁנֵי-שְׁעִירֵי עִזִּים, לְחֹטָאת; וְאֵיל אֶחָד, לְעֹלָה

יג ונתן את-הקטרת על-האש, לפני ה'; וכסה ענן הקטרת, את-הכפרת אשר על-העדות--ולא ימות. יד ולקח מדם הפר, והזה באצבעו על-פני הכפרת קדמה; ולפני הכפרת, יזה שבע-פעמים מן-הדם--באצבעו.

טז ושחט את-שעיר החטאת, אשר לעם, והביא את-דמו, אל-מבית לפרכת; ועשה את-דמו, כאשר עשה לדם הפר, והזה אתו על-הכפרת, ולפני הכפרת. טז וכפר על-הקדש, מטמאת בני ישראל ומפשעיהם לכל-חטאתם; וכן יעשה, לאהל מועד, השכן אתם, בתוך טמאתם...

כט והיתה לכם לחקת עולם בחדש השביעי בעשור לחדש

תענו את-נפשתיכם וכל-מלאכה לא תעשו האזרח והגר הגר בתוכם. ל-כי-ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו. לא שבת שבתון היא לכם ועניתם את-נפשתיכם חקת עולם. לג וכפר את-מקדש הקדש, ואת-אהל מועד ואת-המזבח יכפר; ועל הפהנים ועל-כל-עם הקהל, יכפר. לד והיתה-זאת לכם לחקת עולם, לכפר על-בני ישראל מכל-חטאתם-אחת בשנה; ויעש, כאשר צוה ה' את-משה.

VI. From the Biblical dates to the Jewish calendar:

Month #1 - Nisan

1st - commandment to count months [Shmot chapter 12]

10th - take the Pascal Lamb

14th - slaughter the lamb in the afternoon

15th - eat the lamb in the evening/ indoors/ blood on doorposts

That morning, the grand Exodus from Egypt !!!

Month #2 - Iyar

15th complaint - nothing to eat - Shmot chapter 16

The manna falls the next morning - first 'Sunday'

22nd - first shabbat

29th - second shabbat

Month #3 - Sivan

6th or 7th - 3rd shabbat

The Theophany - the Covenant at Mt. Sinai

Moshe ascends 40 days -see Shmot 24:12-18

23 more days in Sivan and 17 in Tamuz

Month #4 - Tamuz

17th - Moshe breaks the tablets

18th - Moshe ascends for another 40 days to pray

[Shmot 32:30-32 & Devarim 10:10-11]

[11 more days in Tamuz, & 29 day in Av]

Month #5 - Av

29th - God agrees to forgive - but need new contract with 'Mercy'

Month #6 - Elul

1st - Moshe ascends for another 40 days [Shmot 34:1-4 & 34:27-30]

[30 days in Elul, & 10 more in Tishrei]

Month #7 Tishrei

10th - Moshe comes down the Mountain with second tablets

This becomes Yom Kippur

Note God's attributes of Mercy declared on that day [34:5-9]

The people receive the commandment to build the Mishkan

YEAR 2

1st of Nisan, Mishkan is assembled, God's glory returns [Shmot 40]

14th of nisan & Iyar - Pesach rishon & sheni

20th of Iyar - Cloud rises, and travel begins Bamidbar chapter 10

II. The concept of "kapara" prior to "chet ha'egel"

The need for "kapara" during 7 day miluim - Shmot chapter 29

The need for 'yearly' kapara on the mizbach ketoret / Shmot 30:10
 The concept of "kapara" in relation to chet ha'Egel
 Moshe's prayer in Shmot 32:30-33 & Devarim chapter 9
 The dedication ceremony on Yom ha'Shmini -/ Vayikra chapter 9
 And its parallel to the Yom Kippur service - Vayikra chapter 16
 The holidays in Vayikra 23 vs. the "shalosh regalim" in Shmot & Devarim

A. Tracing the shorash "k.p.r." in Breishit & Shmot

1. עֲשֵׂה לָךְ תִּבְתַּעַץ גִּפְרִי קֹנִים תַּעֲשֶׂה אֶת הַתִּבָּה וְכִפַּרְתָּ אֹתָהּ מִכַּפֵּי־וּמָחוּץ בַּכֹּפֶר. (בראשית ו':י"ד)
2. וְאַמְרָתָם גַּם הִנֵּה עֲבַדְךָ יַעֲקֹב אֲחֵרֵינוּ כִּי אָמַר אֲכַפְּרָה פָּנָיו בַּמִּנְחָה הַהִלָּכֶת לִפְנֵי -אֲחֵרֵי כֵן אָרְאָה פָּנָיו אוֹלֵי יֵשָׁא פָּנָיו. (בראשית ל"ב:א)
3. וְאָכְלוּ אֹתָם אֲשֶׁר כָּפַר בָּהֶם לְמַלֵּא אֶת יָדָם לְקַדֵּשׁ אֹתָם וְזָר לֹא יֹאכַל כִּי קֹדֶשׁ הֵם. (שמות כ"ט:ג)
4. וּפַר חַטָּאת תַּעֲשֶׂה לַיּוֹם עַל הַכֹּפָרִים וְחַטָּאת עַל הַמִּזְבֵּחַ בַּכֹּפֶר עָלָיו -וּמִשְׁחָתָהּ אֹתוֹ לְקַדְּשׁוֹ. (שמות כ"ט:ל"ו)
5. שִׁבְעַת יָמִים תִּכְפֹּר עַל הַמִּזְבֵּחַ וְקִדְּשָׁתָהּ אֹתוֹ וְהָיָה הַמִּזְבֵּחַ קֹדֶשׁ קִדְּשִׁים כָּל הַנֹּגֵעַ בַּמִּזְבֵּחַ יִקְדָּשׁ. (שמות כ"ט:ל"ז)
- 6-7. וְכֹפֶר אֶהְיֶה עַל קִרְנֹתָיו אֶחָת בַּשָּׁנָה מִדָּם חַטָּאת הַכֹּפָרִים אֶחָת בַּשָּׁנָה יִכְפֹּר עָלָיו לְדֹלְתֵיכֶם קֹדֶשׁ קִדְּשִׁים הוּא לֵה' (שמות ל':י)
8. הַעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה וְהַדָּל לֹא יִמְעִיט מִמִּחְצִית הַשָּׂקָל לְתַת אֶת הַרֹמֶת ה' לְכֹפֶר עַל נַפְשֵׁיכֶם. (שמות ל':ט"ו)
- 9-10. וְלִקְחָתָהּ אֶת כֶּסֶף הַכֹּפָרִים מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָתַתָּה אֹתוֹ עַל עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד וְהָיָה לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל לְזִכָּרוֹן לִפְנֵי ה' לְכֹפֶר עַל נַפְשֵׁיכֶם. (שמות ל':ט"ז)
11. וַיְהִי מִמִּתְחַרְתָּ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם אַתֶּם חֲטָאתֶם חֲטָאָה גְדֹלָה וְעַתָּה אֶעֱלֶה אֵל ה' אוֹלֵי אֲכַפְּרָה בְּעֵד חַטָּאתְכֶם. (שמות ל"ב:ל')
12. וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֵלָה וְנִרְצָה לוֹ לְכֹפֶר עָלָיו. (ויקרא א':ד')

The word "kaporet" - special cover for the Ark

. וְנָתַתָּ אֶת הַכֹּפֶרֶת עַל הָאָרֹן מִלְמַעְלָה וְאֵל הָאָרֹן תַּתֵּן אֶת הָעֵדֻת אֲשֶׁר אֶתֵּן אֵלֶיךָ. (שמות כ"ה:כ"א)

וְנוֹעַדְתִּי לָךְ שֵׁם וְדִבַּרְתִּי אִתְּךָ מֵעַל הַכֹּפֶרֶת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִּים אֲשֶׁר עַל אֲרֹן הָעֵדֻת - אֵת כָּל אֲשֶׁר אֶצְוֶה אוֹתְךָ אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. (שמות כ"ה:כ"ב)

B. The "kravim" in Gan Eden - Breishit 3:24

24 So He drove out the man; and He placed at the east of the garden of Eden the cherubim, and the flaming sword which turned every way, to keep the way to the tree of life
 כד וַיִּגְרֹשׁ, אֶת-הָאָדָם; וַיִּשְׁכֵּן מִקְדָּם לְגַן-עֵדֶן
 אֶת-הַכֶּרֶבִּים, וְאֶת הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת,
 לִשְׁמֹר, אֶת-דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים.

Discuss - concept of protection & danger of "shchina"

C. Moshe prays that God forgive their sin / Shmot 32:30-34

ל וַיְהִי, מִמָּחֳרָת, וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-הָעָם, אַתֶּם חָטֵאתֶם חֲטָאָה גְדוֹלָה; וְעַתָּה אֶעֱלֶה אֶל-ה', אֲוֹלִי

אַכְפָּרָה בְּעַד חַטֹּאתֵיכֶם / לֵב וְעַתָּה, אִם-תִּשָּׂא חַטֹּאתֵיכֶם; וְאִם-אֵין--מַחְנִי נָא...

'A New Deal' - enter attributes of Mercy / Shmot 33:17-22

יז וַיֹּאמֶר ה' אֶל-מֹשֶׁה, גַּם אֶת-הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵעֲשֶׂה: כִּי-מִצָּאת חֵן בְּעֵינַי...

יט וַיֹּאמֶר, אֲנִי אֶעֱבִיר כָּל-טוֹבִי עַל-פָּנֶיךָ, וְקִרְאתִי בְּשֵׁם ה', לְפָנֶיךָ; וְחִנַּנְתִּי אֶת-אֲשֶׁר אֲחֹן, וְרַחֲמֹתַי אֶת-אֲשֶׁר אֲרַחֵם. כ. וַיֹּאמֶר, לֹא תוּכַל לִרְאֹת אֶת-פָּנַי...

ד וַיִּפְסַל שְׁנֵי-לַחַת אֲבָנִים כְּרֹאשֵׁינִים וַיִּשְׁכֵּם מֹשֶׁה בִּבְקָר וַיַּעַל אֶל-הַר סִינַי כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֹתוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ שְׁנֵי לַחַת אֲבָנִים. ה. וַיֵּרֶד ה' בְּעָנָן וַיִּתְּיָצֵב עִמּוֹ שֵׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם ה'. ו. וַיַּעֲבֵר ה' עַל-פָּנָיו וַיִּקְרָא ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב-חֶסֶד וְאֱמֶת. ז. נָצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נָשָׂא עוֹן וּפָשַׁע וְחַטָּאָה וְנָקָה לֹא יִנָּקָה פֶקֶד עוֹן אֲבוֹת עַל-בָּנִים וְעַל-בָּנִים עַל-שְׁלֵשִׁים וְעַל-רִבְעִים

מסכת ראש השנה פרק א

דף יז, ב גמרא ... "ויעבור ה' על פניו ויקרא" (24:6) א"ר יוחנן אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו - מלמד שנתעטף הקב"ה כשליח צבור, והראה לו למשה סדר תפלה. אמר לו: כל זמן שישראל חוטאין - יעשו לפני כסדר הזה, ואני מוחל להם.

Rav Yochanan said - Were it not written in the text, it would be impossible for us to say such a thing - This verse teaches us that God wrapped Himself like a "shliach tzibur" and showed Moshe the order of prayer. He explained to him, that anytime when Israel sins, they should 'pray in this order' [i.e. recite these 13 attributes] - and I will forgive them. [Tractate Rosh ha'Shana 17b]

Moshe Rabeinu's request for the shechina to return

ח וַיִּמָּהַר, מֹשֶׁה; וַיִּקְדַּ אֶרְצָה, וַיִּשְׁתָּחוּ. ט. וַיֹּאמֶר אִם-נָא מִצָּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ, אֲדֹנָי

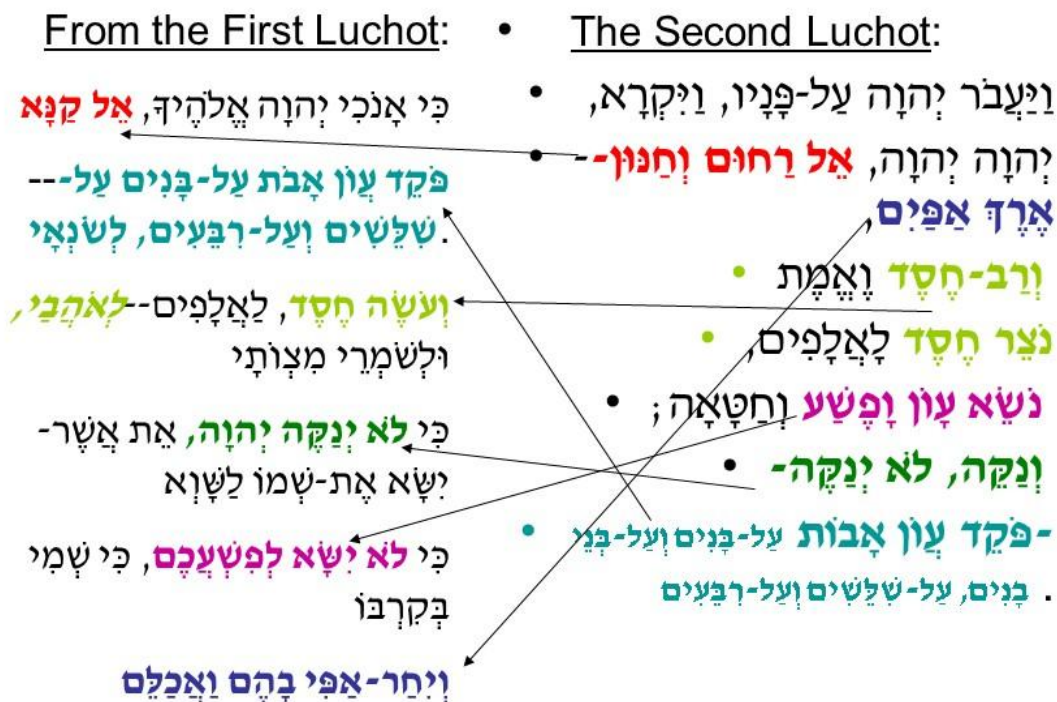
, יִלְךְ-נָא אֲדֹנָי, בְּקִרְבֵּנוּ: כִּי עַם-קָשֶׁה-עָרְף הוּא, וְסָלַחְתָּ לְעֹונֵינוּ וּלְחַטֹּאתֵינוּ ...

Note parallel between Moshe Rabeinu's request after God declares His new Midot - in direct contrast to God's earlier threat from 33:2-3:

...וְשַׁלַּחְתִּי לְפָנֶיךָ, מִלֵּאדָּךְ כִּי לֹא אֶעֱלֶה בְּקִרְבְּךָ, כִּי עִם-קָשָׁה-עֲרָף אֶתָּה—

פֶּן-אֶכְלֶדְךָ, בַּדֶּרֶךְ

From רחמים to דין

Dis

cuss – Yes HE can vs. Yes HE will – and how that affects the strategy of prayer

D. Building the Mishkan - to show Hashem our worthiness

שמות כ"ה : ח וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם. ט כָּל אֲשֶׁר אֲנִי מֵרָאה אוֹתְךָ

את תבנית המשכן ואת תבנית כל-כליו וכן תעשו....

שמות כ"ט: after the laws of the Mishkan and 7 day dedication ceremony

מב עלת תמיד לדרתיכם פתח אהל-מועד לפני ה' אשר אנעד לכם שמה לדבר אליך שם. **מג** ונעדתי שמה לפני ישראל ונקדש בכבדי. **מד** וקדשתי את-אהל מועד ואת-המזבח ואת-אהרן ואת-בניו אקדש לכהן לי. **מה** ושכנתי בתוך בני ישראל והייתי להם לאלהים. **מו** וידעו כי אני ה' אלהיהם אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לשכני בתוכם אני ה' אלהיהם.

E. Avoda of High Priest on Yom Kippur – Vayikra 16:3-16

Discuss – what is the purpose of the yearly ritual

[Cleansing from previous year, or protection for upcoming year]

Does the Kohen enter to perform the ritual,

Or, is the purpose of the ritual - to enable his entry

[Consider parallels between the Avodah and Moshe receiving the 2nd luchot]

ויקרא ט"ז - The Avodah of the Kohen Gadol

ג בזאת יבא אהרן, אל-הקדש: בפר בין-בקר לחטאת, ואיל לעלה **ה** ומאת, עדת בני ישראל, יקח שני-שעירי עזים, לחטאת; ואיל אחד, לעלה

יג ונתן את-הקטרת על-האש, לפני ה'; וכסה ענן הקטרת, את-הכפרת אשר על-העדות--ולא ימות. יד ולקח מדם הפר, והזה באצבעו על-פני הכפרת קדמה; ולפני הכפרת, יזה שבע-פעמים מן-הדם--באצבעו.

טו ושחט את-שעיר החטאת, אשר לעם, והביא את-דמו, אל-מבית הפרכת; ועשה את-דמו, באשר עשה לדם הפר, והזה אתו על-הכפרת, ולפני הכפרת. **טז** וכפר על-הקדש, מטמאת בני ישראל ומפשעיהם לכל-חטאתם; וכן יעשה, לאהל מועד, השכן אתם, בתוך טמאתם...

כט והיתה לכם לחקת עולם בחדש השביעי בעשור לחדש

תענו את-נפשתיכם וכל-מלאכה לא תעשו האזרח והגר הגר בתוכם. **ל** כי-ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו. לא שבת שבתון היא לכם ועניתם את-נפשתיכם חקת

עוֹלָם. לֹג וְכִפֹּר אֶת-מִקְדָּשׁ הַקֹּדֶשׁ, וְאֶת-אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת-הַמִּזְבֵּחַ יְכַפֵּר;
וְעַל הַפִּהָגִים וְעַל-כָּל-עַם הַקָּהָל, יְכַפֵּר. לֹד וְהִיָּתָה-זֹאת לָכֶם לְחֻקַּת
עוֹלָם, לְכַפֵּר עַל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל-חַטָּאתָם-אַחַת בַּשָּׁנָה; וַיַּעַשׂ,
כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת-מֹשֶׁה.

Consider - parallel between the yearly Yom Kippur ritual

& When Moshe Rabeinu descends with 2nd Luchot = "maarei Kohen" ?

- **שמות פרק לד** כט וַיְהִי, בִּרְדֹּת מֹשֶׁה מֵהָר סִינַי, וּשְׁנֵי לַחַת הָעֵדֻת בְּיַד-מֹשֶׁה, בִּרְדֹתוֹ מִן-
הָהָר; וּמֹשֶׁה לֹא-יָדַע, כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו--בִּדְבָרוֹ אֹתוֹ.

ל וַיֵּרָא אֶהֱרֹן וְכָל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֶת-מֹשֶׁה, וְהִנֵּה קָרַן, עוֹר פָּנָיו; וַיִּירָאוּ, מִגִּשֶׁת אֱלֹהֵיו.
לא וַיִּקְרָא אֲלֵהֶם מֹשֶׁה, וַיָּשֻׁבוּ אֵלָיו אֶהֱרֹן וְכָל-הַנְּשָׂאִים בְּעֵדָה; וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה, אֲלֵהֶם.